

FİSSURA ORBITALİS SUPERİOR'UN ŞEKLİYLE İLGİLİ VARYASYONLAR

Abdulkerim Türkaslan*

Nurettin Oğuz**

Fissura orbitalis superior, Fossa cranii media'yı orbita'ya bağlayan bir geçit olması nedeniyle önem kazanır. Os sphenoidalenin Ala major ve minor'u arasında oluşur ve dış taraftan Os frontale tarafından sınırlanır. Bu geçit, önde orbita ve içindeki yapılarla, arkada ise özellikle Sinus cavernosus ile bunun içinde ve çevresinde bulunan yapılara ait patolojilerin birbirlerini etkilemesine müsaade etmesi yanında, anastomotik damarlar yoluyla birinde oluşan patolojinin diğerine de iletildiği bir yer olması açısından da ayrıca önemlidir.

Sella turcica'nın iki yanında, Sinus cavernosus'un duvarında ve içinde seyreden N. oculomotorius, N. trochlearis, N. trigeminus'un bir dalı olan N. ophthalmicus, N. abducens bu yarıktan geçerek orbita'ya girerler. Ayrıca simpatik sistemle ilgili olan Plexus cavernosus'a ait bir kısım liflerle, A. meningeae media'nın orbital dalları, V. ophthalmica superior ile inferior'un bir anastomotik dalı ve A. lacrimalis'in dura mater'e giden bir dalı da buradan geçerler.

MATERYAL ve METOD

Ankara ve Akdeniz Ü.T.F., Anatomi BD'nda kullanılan kemik materyalde, 115 adet sağ ve 125 adet sol orbita'ya ait, Fissura orbitalis superior'lar incelenerek, daha önce bu konuda yapılmış sadece iki çalışmada (2,3) belirlenmiş olan şekillerden hangilerine uyduğu, daha önce belirlenmemiş yeni bir tip olup olmadığı, ayrıca sağ ve sol tarafa ait yarık tiplerinin dağılımındaki farklılıklar araştırıldı.

* Ankara Ü. T. F. Anatomi Bilim Dalı, Yardımcı Doçenti

** Akdeniz Ü. T. F. Anatomi Bilim Dalı, Yardımcı Doçenti

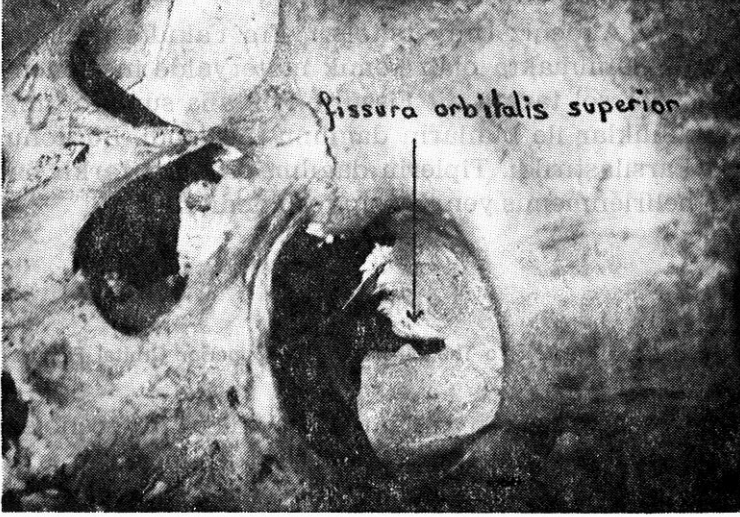
BULGULAR

Tablo I de görüldüğü gibi bulgularımızda Tip IX, en çok rastladığımız şekil oldu. Bunu Tip III ve Tip VIII izledi. Sağ ve sol yarıklar arasında, aynı tipler sayısal olarak farklı bulunduyorsa da aradaki fark, sıralamayı önemli ölçüde etkileyecek derecede değildi.

Ayrıca, yayınlarda rastlamadığımız yeni bir tip belirledik ve «Tip X» olarak çalışmamıza koyduk. Bu yeni tipin, yüzde itibariyle on tip arasındaki sıralamada, sağda beşinci, solda ise Tip I ve Tip V ile aynı sayıda olmak kaydıyla, sonuncu olduğunu gördük. Şekil 1.

Tablo I : Shapiro ile Sharma ve arkadaşlarının çalışmaları ile bizim çalışmamızın sonuçlarının karşılaştırılması.

TİP (şekil ve numarası)	SHAPIRO %	SHARMA %	BİZE AİT BULGULAR % (sağ)(sol)	
I 	40	14	2,7	1,6
II 	18	13	2,7	3,3
III 	12	6,65	21,8	23,3
IV 	12	2,80	3,6	7,5
V 	11	1,86	3,6	1,6
VI 	3	48,59	3,6	6,6
VII 		7,47	10,9	11,6
VIII 		3,73	20,9	16,6
IX 		1,86	24,5	25,8
X 			5,4	1,6

Şekil 1 : Çalışmamızda tespit ettiğimiz «Tip X»

TARTIŞMA

Fissura orbitalis superior'un şeklinde görülen farklılıklarla ilgili olarak Shapiro ve arkadaşları (2) yaptıkları çalışmada «altı tip» belirlemişler ve en çok Tip I e rastlandığını söylemişlerdir (Tablo I).

Aynı konuda Sharma ve arkadaşları (3) çalışmalarında, bu tiplere ilave olarak üç tip daha tespit etmişler ve en çok Tip VI ya rastladıklarını belirtmişlerdir (Tablo I).

Bizim çalışmamızda ise daha önceki yayınlarda bulunmayan ve Tablo I de X numaralı tip olarak sunduğumuz yeni bir şekil tespit ettik. Ayrıca, aynı tabloda görülebileceği gibi, en çok IX numaralı tipe rastladık. Diğer yayınlarda (2,3) en sık görüldüğü ifade edilen Tip I ve Tip VI, bizim çalışmamızda en az rastlanan tipler arasında yer alıyordu.

Bu durumun, incelenen farklı ırklara ait materyalden mi kaynaklandığını söyleyebilmek için, bu konuda daha çok ve değişik bölgelerde çalışma yapılması gerektiğinde inanıyoruz.

ÖZET

Ankara ve Akdeniz Üniversiteleri, Tıp Fakültesi Anatomi Bilim Dallarında kullanılmakta olan kemik materyalde incelenen 115 adet sağ ve 125 adet sol tarafa ait Fissura orbitalis superior'un, şeklinde görülen farklılıklar ile bunların dağılımı incelendi. Bu konu ile ilgili yayınlarla karşılaştırıldı. Tiplerin dağılım oranları farklı bulundu ve daha önce belirlenmemiş yeni bir tip tespit edildi.

SUMMARY

Variations Related To The Shape Of The Superior Orbital Fissure

In this research, we investigated the shape differences and frequencies of 115 right and 125 left superior orbital fissures on human dry skulls, in Ankara and Akdeniz University Medicine Faculty, Anatomy Department.

We found that the ratio of the fissure types was different and also found a new type of it. The results compared with the literature.

KAYNAKLAR

1. Gardner E Gray DJ O'Rahilly R : Anatomy W.B. Saunders Company, Philadelphia, 1960, p 775.
2. Shapiro R Janzen AH : The normal skull Paul B. Hoeber, Inc., Medical Division of Harper and Brothers, 1960.
3. Sharma PK Malhotra VK Tewari SP : Variations in the shape of the superior orbital fissure. Anat. Anz., 165 : 55-56, 1988.
4. Warwick R Williams PL . Gray's anatomy. 37 th ed. Churchill Livingstone, Norwich-England, 1989, pp 363, 1209.